

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ
В КОНКУРС ЗА АД „ПРОФЕСОР”,
ОБЯВЕН В ДВ 60 от 16.07.2024 г.**

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Дима Крумова Цанова, д.м.
Катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“, Факултет „Обществено здраве“,
Медицински университет – Плевен

ОТНОСНО конкурс за заемане на две академични длъжности „Професор” по Социална медицина в Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.4. Обществено здраве, за нуждите на Катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“, към Факултет „Обществено здраве” при МУ- Плевен, обявен в ДВ бр. 60 от 16.07.2024 г.

Представям настоящата рецензия в качеството си на член на Научно жури, съгласно Заповед на Ректора на Медицински университет – Плевен № 2054 от 24.07.2024 г. и решение на първото неприсъствено заседание на Научното жури, проведено на 25.09.2024 г.

Процедурни въпроси:

Конкурсът за заемане на две академични длъжности „Професор“, всички условия на процедурата, включително естеството на предоставените документи и материали, съответстват напълно на изискванията, заложи в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Плевен.

Получих по надлежен ред в електронен вид необходимите документи и материали съобразно чл. 67, ал. 1 от ПРАС на Медицински университет – Плевен на **доц. д-р Мариела Стефанова Камбурова, дмн**, която отговаря на изискванията на чл. 64 от Правилника на МУ–Плевен.

Декларирам, че нямам конфликт на интереси с кандидата.

I. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Доц. д-р Мариела Стефанова Камбурова, дмн, е родена на 19 септември 1970 г., гр. Видин. През 1989 г. завършва средното си образование със Специалност „Медицинска сестра“ – детски профил. Завършва медицина във Висш Медицински Институт – Плевен (ВМИ-Плевен), с придобита през 1995 г. ОКС „Магистър” по специалност „Медицина” (Диплома №003130/10.11.1995 г.). През 2002 г. придобива специалност Социална медицина и здравен мениджмънт (Диплома №00211/14.06.2002 г.). Завършва втора магистратура през 2003 г. и придобива ОКС „Магистър по управление на здравните грижи“ – специалност „Здравен мениджмънт“. През 2014 г. успешно защитава дисертация на тема „Рискови фактори за раждане на недоносени деца и влиянието им върху здравните и социални потребности при развитието на децата до 3-годишна възраст“ и придобива ОНС Доктор по научна специалност 03.01.53 Социална медицина и организация на

здравеопазването и фармацията (Диплома №D0029/17.04.2014 г.). През 2019 г. придобива втора специалност „Икономика на здравеопазването“ (Диплома №022660/15.02.2019 г.). През 2022 г. д-р Камбурова успешно защитата втора дисертация на тема „Здраве на мигрантите и ромския етнос в България: медико-социални аспекти“ и придобива НС „доктор на науките“ ПН 7.1 Медицина по докторска програма: „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“.

Общият трудов стаж на доц. Камбурова е над 27 години, в това число над 26 години - професионален, от които почти 26 години преподавателски. Започва трудовата си дейност като сестра в стоматологичен кабинет (1995 г.). Преминува през Лекар, завеждащ селска здравна служба, с. Шипково, обл. Ловеч и Лекар, специализант Детска клиника, УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ (до 1998 г.). През 1998 г., след успешно проведен конкурс, е назначена за асистент в катедра „Катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт”” на ВМИ-Плевен, впоследствие Медицински университет –Плевен (МУ-Плевен). През периода 1998-2016 г. доц. Камбурова последователно заема АД Асистент в Катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт”, Старши асистент в Катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт” и Главен асистент в Катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология”/ Катедра „Общественоздравни науки“. От 2016 г. тя заема академичната длъжност „Доцент” към Катедра „Общественоздравни науки“/„Социална медицина и здравен мениджмънт“. През 2021 г. е избрана за Заместник декан по учебната дейност и евроинтеграцията на Факултет „Обществено здраве“, а от 2022 г. до момента е Ръководител на катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“, Факултет „Обществено здраве“. За периода юни – септември 2023 г. за кратко изпълнява и длъжността Декан на Факултет „Фармация“ на Медицински Университет – Плевен.

Безспорен фактор за професионалното развитие на доц. д-р Камбурова, дмн като компетентен и уважаван учен и преподавател, са над 50-те курса и специализации в чужбина, България и в МУ-Плевен за повишаване на професионалната, педагогическата и компютърна квалификация:

Специализации и обучения в чужбина:

1. Специализация за медицински сестри в общественото здравеопазване – **Брюксел, Белгия** – 28 февруари–13 март 2000г.
2. Специализация за медицински сестри в общественото здравеопазване – **Париж, Франция** – 14–24 март 2000г.
3. Семейна медицина – **Залцбург, Австрия** – 11–17 май 2008г.
4. Здраве на мигрантите и малцинствата – **Залцбург, Австрия** – 3–9 април 2016г.
5. Train the Trainer – **Барселона, Испания** – 23–27 май 2016г.
6. Changing the Narrative on Roma in Healthcare Settings – **Охрид, Р Северна Македония** – 24–26 октомври 2017г.
7. Understand Yourself, Understand your Learners (Eneagram) – **Прага, Чехия** – 21–25 май 2018г.
8. Regional Training of Trainers workshop on migration and health – **Букурещ, Румъния** – 17–19 септември 2018г.
9. Здраве на Ромите – **Залцбург, Австрия** – 24–30 март 2019г.
10. Promoting STEM Education through Teacher Training – **Палермо, Италия** – 20–24 юни 2022г.
11. Emotional Intelligence – **Барселона, Испания** – 13-17 март 2023 г.
12. Promoting STEM Education through Teacher Training - 2 – **Порто, Португалия** – 18–22 март 2024г.

Основни специализации и обучения в България и МУ-Плевен:

1. Здравна политика и обществени комуникации – юни 2000г., София

2. Обучение за експерти по оценка и акредитация на лечебни заведения за болнична помощ и диагностично-консултативни центрове – 2002г., София
3. The Whole of Government Approach in Research and Innovation (R&I) – 2023г., София
4. Интелектуалната собственост ключът към успешния бизнес – 2023 г., София
5. Актуални проблеми на медицинската педагогика – 2006г.
6. Методология на научно-изследователската работа. Приложение на епидемиологията и биостатистиката в медицинското научно изследване – 2007г.
7. Основи на педагогиката – 2009г.
8. Образование, иновации, наука – 2014 г.
9. Вътрешни одитори и лица, управляващи програмите за одит – 2016 г.

Научни интереси

Научните интереси и цялостната научноизследователска дейност на доц. Камбурова са насочени към:

- Медико-социални проблеми на общественото здраве
- Демографски подходи за изучаване на общественото здраве
- Епидемиология на неинфекциозните заболявания
- Организация на здравеопазването и управление на здравните грижи
- Здравни проблеми на приоритетни групи от населението
- Семейно здраве

II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

1. Наукометрични показатели

Доц. д-р Мариела Камбурова, дмн, участва в процедурата със списък от 31 научни публикации, които не повтарят доказателства за придобиване на ОНС „Доктор”, НС „Доктор на науките“ и за заемане на академичната длъжност „Доцент”. Представените научни трудове включват 14 статии в списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация WoS/Scopus с IF и/или SJR, 17 публикации в индексирани и реферирани издания в световноизвестни бази данни, в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни токове. Представени са и 3 монографии и 2 Ръководства. Седемдесет и пет са изброените участия в конгреси, конференции и симпозиуми, 43 от които в чужбина.

Доц. д-р Камбурова е самостоятелен автор на 7 пълнотекстови научни статии, а на 4 – първи автор. Според авторска справка за цитирания, подкрепена от официална справка от Библиотека на МУ – Плевен (от 06.08.2024 г.) и Справка на Националната медицинска библиотека (№524 от 26.07.2024 г.), научните трудове са цитирани в 101 източника, от които 26 в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни.

Обобщените данни за научните трудове на доц. д-р Мариела Камбурова, дмн подадени за участие в конкурса за заемане на АД „Професор”, са представени в таблица „Минимални изисквани точки по групи показатели за АД „Професор”:

Група от показатели	Съдържание	Професор (минимален брой точки)	Доц. Д-р Мариела Камбурова
А	Показател 1	50	50+30=80
Б	Показател 2	-	-
В	Показатели 3 или 4	100	349
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	352,79

Д	Сума от показателите от 10 до 12	100	215
Е	Сума от показателите от 13 до края	100	212

Систематизацията и оценката в точки на наукометричните показатели на доц. д-р Камбурова, дмн, изискуеми за заемане на АД „Професор“, включва следните детайли:

Група А: 80 точки

- Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" - „Рискови фактори за раждане на недоносени деца и влиянието им върху здравните и социални потребности при развитието на децата до 3-годишна възраст“ – **50 точки**
- Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове - Камбурова, М. Анализ на потреблението на здравна помощ от недоносените деца. Здравна Политика и Мениджмънт, 2013, 3(13): 53-58; ISSN: 1313-4981 – **30 точки**

Група В: 349 точки

- Хабилизационен труд под формата на научни публикации (не по-малко от 10) в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и WoS) - Хабилизационният труд е представен от десет научни публикации в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus/WoS), от които: една публикация с IF; пет публикации с SJR и четири публикации с ISBN (НАЦИД).

Група Г: 352,79 точки

- Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките" - Камбурова, М. Здраве на мигрантите и ромския етнос. ИЦ на МУ-Плевен, Плевен, 2022, с. 158; ISBN: 978-954-756-307-0 - **40 точки**
- Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science) – 4 пълнотекстови публикации, носещи **80 точки**
- Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове - 17 пълнотекстови публикации, носещи **232,79 точки**

Група Д: 215 точки

- Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове (Scopus и Web of Science) - 7 цитирания, носещи **105 точки**
- Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране - 9 цитирания, носещи **90 точки**
- Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране - 4 цитирания, носещи **20 точки**

Група Е: 212 точки

- Придобита научна степен "доктор на науките", М. Камбурова. „Здраве на мигрантите и ромския етнос в България: медико-социални аспекти“ – **40 точки**
- Ръководство на успешно защитил докторант - Елица Стоянова Петкова: Диплома № D0164 от 26.04.2024 г., МУ-Плевен – **40 точки**
- Придобити две медицински специалности - Социална медицина и здравен мениджмънт и Икономика на здравеопазването – **80 точки**
- Ръководство на международен научен или образователен проект - Проект BG-RRP-2.004-0003 “Изследователско висше училище: Медицински университет – Плевен“, финансиран от Европейския съюз - NextGenerationEU, чрез Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България – **40 точки**
- Публикувани две университетски учебни пособия: 1. Камбурова, М., С. Георгиева, Д. Цанова, З. Радионова, П. Стефанова. Примерни тестови въпроси по социална медицина и здравен мениджмънт. ИЦ на МУ-Плевен, Плевен, 2023, с. 41; ISBN:978-954-756-316-2; 2. Камбурова, М., С. Георгиева, П. Стефанова, Д. Цанова, З. Радионова. Учебно ръководство за практически занятия по социална медицина за студенти по медицина. ИЦ на МУ-Плевен, Плевен, 2024, с. 165; ISBN 978-954-756-344-5– **12 точки**

Общият брой точки за участие в конкурса е 1 208,79, при изисквани от Правилника на МУ-Плевен 550 т.

2. Наукометрични данни за представените в конкурса научни трудове:

Доц. Д-р Мариела Камбурова изпълнява всички специфични критерии, заложи в ПРАС на МУ–Плевен:

- в 11 статии е самостоятелен или водещ автор при изискване - 8;
- има с Общ IF – 91.060, Индивидуален IF – 32.122, SJR – 0.5425, при изискване $IF \geq 5$;
- представила е 101 цитирания при изискване от минимален брой 20;
- научен ръководител е на трима докторанти, като единият е защитил;
- има 2 придобити специалности по СДО;
- има Ръководство на 1 международен научен или образователен проект, Участие в 1 национален научен и 8 образователни проекти, Участие в 4 международни научни или образователни проекти, Участия и ръководство на 5 научно-изследователски проекти в МУ-Плевен;
- има учебно-преподавателска дейност със студенти и/или специализанти в МУ–Плевен повече от 25 години.

III. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРИНОСИ

Представените за участие в конкурса научни трудове на доц. д-р Мариела Стефанова Камбурова, дмн, имат значителни научноизследователски приноси, които се основават на резултати от разработки, публикувани в статии с пълен текст.

Научната продукция е главно в областта на общественото здраве, профилактика и промоция на здравето, здравна политика и здравни системи и обучение.

Хабилитационният труд е под формата на десет научни публикации в реферирани списания в областта общественото здраве. Актуален и оригинален приложен принос на хабилитационния труд е работата по медико-социалните проблеми на семейството, анализирана е необходимостта от здравни грижи за семейството в континуума на здравето. Разработването на стандартизиран медицински преглед в първичната медицинска практика, с цел получаване на максимално подробна оценка на здравето състояние, представлява уникален приложен принос. Анализирана е мозъчносъдовата болест (МСБ), като най-значимата самостоятелна причина за тежест на заболяванията в

света и една от трите водещи причини за „годините изгубен живот поради преждевременна смърт и преживени в инвалидност с отчитане на тежестта на инвалидността“ (DALYs). Приложен принос на хабилитационния труд е анализиранието на мъртвораждаемостта и детската смъртност в България и Европейския съюз (ЕС). Изследвани са регионалните различия в страната и ЕС по двата проблема. Принос с теоретично значение е анализа на динамиката на водещите рискови фактори и причини за глобална тежест на заболяванията в България и сравнение с останалите страни на Балканите. Негативните ефекти на пандемията от COVID-19 върху общественото здраве в България са обект на анализ. Установено е намаляването на средната продължителност на живота в Европа по време на пандемията от COVID-19 през 2020 г. Обект на изследване са възможностите за реално прилагане на принципите за промоция на здравето на работното място, като е установено, че политики за промоция на здравето се прилагат в ограничени случаи, като се прилагат предимно законоустановените дейности. С теоретично-доказателствен характер е анализът на обратния ефект на недофинансирането върху ефективността на здравната система в България.

Научните разработки са свързани със следните тематични области:

1. Медико-социални проблеми на уязвими популационни групи - анализирани са здравните и социални проблеми на мигрантите. Установено е, че обществото не е запознато със социалните (78,8%) и здравни (86,2%) проблеми на мигрантите, но здравето на мигрантите се приема (81,5%) като по-лошо от това на българското население и застрашаващо (88,8%) общественото здраве в страната. Установен е делът на хората, които твърдят, че здравната система на страната не е подготвена (39,1%) да осигури адекватни здравни грижи за мигрантите.
2. Женско и детско здраве - изследвани са регионалните различия в страната и ЕС по проблемите на женското и детското здраве. Разгледан е един от факторите, свързани с увеличаване на риска за раждане на мъртво дете – осигуреността с медицинска помощ. Анализирани са тенденциите при мъртвородени деца в европейския регион и неговата корелация със социално-икономическото развитие на държавите и някои други фактори, свързани със здравето на майките и децата. При анализа на детската смъртност в страната е установено, че достигнатото равнище на показателя през последните години е най-ниското в демографското развитие на страната, но продължава да е два пъти по-високо, отколкото в страните от Европейския съюз.
3. Здравно-демографски аспекти на населението - анализирани са негативните ефекти на пандемията от COVID-19 върху общественото здраве в България, разгледан е темпът на депуполяция и стареене на населението в България и в частност в Плевенска област и делът на хората на 65 и повече години в България (26.5%), който поставя страната в категорията на една от най-застарелите нации в света.
4. Здравни грижи, индивидуално и семейно здраве - анализирана е мозъчносъдовата болест (МСБ), като най-значимата самостоятелна причина за тежест на заболяванията в света и една от трите водещи причини за „годините изгубен живот поради преждевременна смърт и преживени в инвалидност с отчитане на тежестта на инвалидността“, представено е разработването на стандартизиран медицински преглед в първичната медицинска практика, с цел получаване на максимално подробна оценка на здравното състояние, предложената ОЗС позволява сравнимост на здравните резултати между различни популации, както обобщено, така и в определен аспект, и води до повишаване на доверието в здравната система и между лекар и пациент и до създаване на чувство на сигурност, като същевременно структурираният подход намалява вероятността за грешка и пропуск, прилагането на семейно-ориентирана грижа с цел промоция на здравето и превенция на

заболяванията се подкрепя от множество факти, поради което е реализиран анализ, представящ и обсъждащ ползите и ограниченията от прилагането на семейно-ориентирани интервенции при промоция на семейното здраве и профилактика на заболяванията.

5. Глобална тежест на заболяванията - установено е, че причините за смърт у нас се различават съществено от водещите причини в света – структурата при нас съответства на тази в развитите държави. Сравнителният анализ на данните от GBD 2019 за балканските държави сочи, че те имат много общи здравни проблеми, но също е ясно наличието на значителни здравни неравенства в региона.
6. Профилактика и промоция на здравето - Изследвани са възможностите за реално прилагане на принципите за промоция на здравето на работното място, като е установено, че политики за промоция на здравето се прилагат в ограничени случаи като се прилагат предимно законоустановените дейности, представени и обсъдени са ползите и ограниченията от прилагането на семейноориентирани интервенции при промоцията на семейното здраве и профилактиката на заболяванията, дискутирана е необходимостта от цялостна профилактична програма и прилагането на акушерски модел за профилактика на HPV – асоциирани заболявания, анализирана е ролята на акушерката във всички нива и цялостната профилактика на HPV – асоциирани заболявания, анализирани са статистически данни и литературни източници и е акцентирано върху специфичните рискове и потребности на определени категории лица при осъществяването на професионална работа, рискови групи, изискващи адаптиране на здравнопромотивните дейности на работното място с техните специфични потребности.
7. Здравна политика и здравни системи - потвърждава се, че страната е с едни от най-негативните показатели за оценка на общественото здраве в ЕС (стандартизирана смъртност, СППЖ и др.), в същото време делът от БВП, заделен за здравеопазване и дейности като профилактика е най-нисък, установяват се непрекъснато увеличаване на броя лечебните заведения за болнична помощ и дял на хоспитализирани лица, същевременно показателите за използваемост на болничната помощ са по-ниски от тези в Европейския съюз, за област Плевен е установена най-високата в страната осигуреност с лечебни заведения и персонал в първичната здравна помощ, установено е забавяне на България в достигането на Целите за устойчиво развитие като основна причина за това е широкото разпространение на поведенческите рискови фактори и свързаната с тях висока болестност и смъртност от хронични неинфекциозни заболявания.
8. Обучение - представена е учебна програма по „Здраве на мигрантите и малцинствата“ за студенти от ФОЗ на МУ-Плевен, чието приложение отговаря на призива и препоръките, изразени в Становището на Европейската асоциация по общественото здраве (EURHA) по отношение на здравето на мигрантите и етническите малцинства, установена е ниска информираност (43,6%) на студентите, от първи курс в Медицински университет-Плевен, относно рисковите фактори на HPV инфекцията и развитието на свързани с нея заболявания.

IV. УЧЕБНА И ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Според предоставената официална справка за учебна натовареност, (удостоверение № 1121/24.07.2024 г.), през последните три години доц. д-р Мариела Камбурова, дмн е реализирала 4612,5 еквивалентни часа обща учебна натовареност със студенти от различни специалности.

Тя е участвала в разработването на над 20 учебни програми, участва в разработване на нови и актуализиране на съществуващи методични разработки на лекции и

практически занятия по преподаваните дисциплини, разработване на учебни материали и практически занятия. Член е на комисии за държавни изпити по Хигиена, инфекциозни болести и епидемиология и социална медицина, при студенти специалност „Медицина“, българоезично и англоезично обучение, Глобални тенденции на общественото здраве при студенти специалност „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, Социална медицина при студенти специалност „Управление на здравните грижи“, Социална медицина и промоция на здравето и здравно законодателство при студенти специалност „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Социални дейности в здравеопазването“. Разработила е два курса за следдипломно и продължаващо обучение. Член е на Държавни изпитни комисии за специалностите Социална медицина и здравен мениджмънт – за лекари и Обществено здраве – за медицински сестри, акушерки и др. Ръководител е на трима специализанта, от които двама по „Обществено здравеопазване“ и един по „Първични здравни грижи“. Двама от тях са придобили специалност.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Приложените доказателствени материали за участие в конкурса за заемане на академична длъжност „Професор“, убедително очертават богатия опит на доц. д-р Мариела Стефанова Камбурова като утвърден, всеотдаен, компетентен и международно разпознаваем учен и преподавател. Висококвалифицираната експертна дейност на доц. Камбурова, плод на дългогодишно усъвършенстване и изследователска дейност в областта на общественото здраве, създава оптимални условия за възходящо развитие на научната и преподавателска дейност в катедрата. Управленските функции на доц. Камбурова като Зам.-декан, Ръководител катедра и Ръководител проект допринасят за утвърждаването на Катедра СМЗМ, Факултет „Обществено здраве“ и МУ - Плевен като средище на иновации и научно-изследователска дейност.

След анализ на прецизно документиранияте доказателства, убедено заявявам, че професионалният, научноизследователският и учебно-преподавателският профил на кандидата напълно отговаря на изискванията, заложили в ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и ПРАС на МУ-Плевен.

Въз основа на представените по-горе факти, както и на личните ми впечатления от дългогодишната ни съвместна работа, с радост давам положителна оценка на кандидата и предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждането на академична длъжност „Професор“ на доц. д-р Мариела Камбурова, дмн.

Плевен
14.10.2024 г.

На основание чл. 59 от ЗЗЛД
Изготвил рецензията: .....
/Доц. д-р Дима Цанова, дмн/

DIALOGUE PLUS LTD

CONFERENCE INTERPRETERS, TRANSLATORS,
INFORMATION SPECIALISTS

OFFICE: 1000 Sofia, 22 Venelin Str., Tel.: (++359 2) 980 54 46

Fax:(++359 2)986 28 51 E-mail: dialog@dialog-bg.com, www.dialog-bg.com

Translation from Bulgarian

TO
THE CHAIRPERSON OF THE SCIENTIFIC JURY
IN THE COMPETITION FOR THE ACADEMIC POSITION OF PROFESSOR,
PROMULGATED IN STATE GAZETTE ISSUE 60/ 16/07/2024

REVIEW

by Assoc. Prof. Dr. Dima Krumova Tsanova, PhD.
Department of Social Medicine and Health Management, Faculty of Public Health,
Medical University - Pleven

SUBJECT: Competition for attaining two academic positions of Professor in Social Medicine in the higher education field 7. Healthcare and Sports, professional field 7.4. Public Health, for the needs of the Department of Social Medicine and Health Management, Faculty of Public Health at MU-Pleven, promulgated in State Gazette, issue 60/ 16/07/2024

I present this review in my capacity of a member of the Scientific Jury, according to Order No. 2054/ 24/07/2024 of the Rector of Medical University - Pleven and the decision of the first absentee meeting of the Scientific Jury held on 25/09/2024.

Procedural matters:

The competition for attaining two academic positions of Professor, all the conditions of the procedure, including the nature of the documents and materials submitted, fully comply with the requirements laid down in the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB), the Regulations for the Implementation of ADASRB and the Regulations for the Development of the Academic Staff in MU-Pleven.

In accordance with Art. 67, para. 1 of the RDAS in Medical University – Pleven, I duly received in electronic form the necessary documents and materials of **Assoc. Prof. Dr. Mariela Stefanova Kamburova, PhD,DSc.**, who meets the requirements of Art. 64 of the Regulations of MU-Pleven.

I declare that I have no conflict of interest with the candidate.

I. BRIEF BIOGRAPHICAL DATA AND PROFESSIONAL CAREER

Assoc. Prof. Dr. Mariela Stefanova Kamburova, , PhD,DSc, was born on September 19, 1970, in Vidin. In 1989, she completed her secondary education in the specialty of Nursing (Children's profile). She graduated in Medicine from the Higher Medical Institute - Pleven (HMI-Pleven), with a Master's degree in Medicine, acquired in 1995 (Diploma No. 003130/ 10/11/1995). In 2002, she acquired a specialty in Social Medicine and Health Management

(Diploma No. 00211/ 14/06/2002). She completed a second Master's degree in 2003 and acquired the Master of Healthcare Management degree in the specialty of Health Management. In 2014, she successfully defended her dissertation on the topic: "Risk factors for the birth of premature children and their influence on the health and social needs during the development of children up to 3 years of age" and acquired the ESD of Doctor (PhD.) in the scientific specialty 03.01.53 Social medicine and Organization of Healthcare and Pharmacy (Diploma No. D0029/ 17/04/2014). In 2019, she acquired a second specialty in Healthcare Economics (Diploma No. 022660/ 15/02/2019). In 2022, Dr. Kamburova successfully defended her second dissertation on the topic: "Health of migrants and the Roma ethnic group in Bulgaria: medico-social aspects" and acquired the SD of Doctor of Medical Sciences in professional field 7.1 Medicine, doctoral program "Social Medicine and Organization of Healthcare and Pharmacy".

Assoc. Prof. Kamburova's total work experience exceeds 27 years, including over 26 years professional practice, of which almost 26 years teaching. She started working as a nurse in a dental office (1995). She passes through a doctor in charge of the rural health service of the Shipkovo village, Lovech region, and a doctor-specialist at the Pediatric Clinic, UMHAT "Dr. Georgi Stranski" (until 1998). In 1998, after a successful competition, she was appointed as an Assistant Professor in the Department of Social Medicine and Health Management at the HMI-Pleven, later Medical University-Pleven (MU-Pleven). During the period 1998-2016, Assoc. Prof. Kamburova successively held the academic position of an Assistant Professor in the Department of Social Medicine and Health Management, Senior Assistant Professor in the Department of Social Medicine and Health Management, and Chief Assistant Professor in the Department of Social and Preventive Medicine, Medical Statistics, Pedagogy and Psychology/Department of Public Health Sciences. Since 2016, she has been holding the academic position of Associate Professor in the Department of Public Health Sciences/Social Medicine and Health Management. In 2021, she was elected Deputy Dean for Academic Activities and European Integration of the Faculty of Public Health, and from 2022 until now, she is the Head of the Department of Social Medicine and Health Management, Faculty of Public Health. For the period June - September 2023, she also briefly held the position of Dean of the Faculty of Pharmacy of Medical University - Pleven.

An indisputable factor for the professional development of Assoc. Prof. Dr. Kamburova, , PhD,DSc. as a competent and respected scientist and teacher, are the more than 50 courses and specializations abroad, in Bulgaria and at MU-Pleven, to increase her professional, pedagogical and computer qualifications:

Specializations and training abroad:

1. Public Health Nursing Specialization - **Brussels, Belgium** - February 28-March 13, 2000.
2. Public Health Nursing Specialization - **Paris, France** - March 14-24, 2000.
3. Family Medicine - **Salzburg, Austria** - May 11-17, 2008.
4. Migrant and Minority Health - **Salzburg, Austria** - April 3-9, 2016.
5. Train the Trainer – **Barcelona, Spain** – May 23-27, 2016.
6. Changing the Narrative on Roma in Healthcare Settings – **Ohrid, Republic of North Macedonia** – October 24-26, 2017.
7. Understand Yourself, Understand Your Learners (Eneagram) – **Prague, Czech Republic** – May 21–25, 2018.
8. Regional Training of Trainers workshop on migration and health – **Bucharest, Romania** – September 17-19, 2018.
9. Roma Health - **Salzburg, Austria** - March 24-30, 2019.
10. Promoting STEM Education through Teacher Training – **Palermo, Italy** – June 20-24, 2022.
11. Emotional Intelligence – **Barcelona, Spain** – March 13-17, 2023.
12. Promoting STEM Education through Teacher Training - 2 – **Porto, Portugal** – March 18-22, 2024

Main specializations and trainings in Bulgaria and MU-Pleven:

1. Health policy and public communications - June 2000, Sofia
2. Training for experts in assessment and accreditation of medical facilities for hospital care and diagnostic-consultative centers - 2002, Sofia
3. The Whole of Government Approach in Research and Innovation (R&I) – 2023, Sofia
4. Intellectual property is the key to successful business - 2023, Sofia
5. Current problems of medical pedagogy - 2006
6. Methodology of research work. Application of epidemiology and biostatistics in medical research - 2007
7. Basics of pedagogy - 2009
8. Education, innovation, science - 2014
9. Internal auditors and persons managing audit programs – 2016.

Scientific interests

Assoc. Prof. Kamburova's scientific interests and overall research activities are directed towards:

- Medico-social problems of public health
- Demographic approaches to the study of public health
- Epidemiology of non-infectious diseases
- Healthcare organization and healthcare management
- Health problems of priority population groups
- Family health

II. SCIENTIFIC RESEARCH ACTIVITY

1. Scientometric indicators

Assoc. Prof. Dr. Mariela Kamburova, , PhD,DSc., is participating in the procedure with a list of 31 scientific publications, which do not repeat the evidence for the acquisition of the ESD of Doctor (Ph.D.), the SD of Doctor of Medical Sciences and those for attaining the academic position of Associate Professor. The scientific works presented include 14 articles in journals refereed and indexed in the world-renowned scientific information databases Web of Science/Scopus, with IF and/or SJR; 17 publications in indexed and refereed editions in world-renowned databases, in non-refereed peer-reviewed journals or edited collective volumes. Three (3) monographs and two (2) guides are also presented. Seventy-five are the listed participations in congresses, conferences and symposia, 43 of which abroad.

Assoc. Prof. Dr. Kamburova is the lead author of 7 full-text scientific articles, and the first author of 4. According to the author's reference for citations, supported by an official reference from the Library of MU - Pleven (dated 06/08/2024) and Reference from the National Medical Library (No. 524/ 26/07/2024), the scientific works are cited in 101 sources, of which 26 are in refereed and indexed in world-renowned databases.

The summarized data for the scientific works of Assoc. Prof. Dr. Mariela Kamburova, , PhD,DSc., including those submitted for participation in the competition for attaining the AP of Professor, are presented in the table Minimum required scores by group of indicators for attaining the AP of Professor:

Group of indicators	Contents	Professor (minimum scores)	Assoc. Prof. Dr. Mariela Kamburova
A	Indicator 1	50	50+30=80
B	Indicator 2	-	-
C	Indicator 3 or 4	100	349
D	Sum of indicators 5 to 9	200	352.79
E	Sum of indicators 10 to 12	100	215
F	Sum of indicators 13 to final	100	212

The systematization and evaluation in scores of the scientometric indicators of Assoc. Prof. Dr. Kamburova,, PhD,DSc., required for attaining the AP of Professor, include the following details:

Group A: 80 scores

- Dissertation for attaining the educational and scientific degree of Doctor (PhD.): " Risk factors for the birth of premature children and their influence on the health and social needs during the development of children up to 3 years of age" - **50 scores**
- Publications and reports in non-refereed peer-reviewed journals or edited collective volumes: Kamburova, M. Analysis of healthcare consumption by premature infants. Health Policy and Management, 2013; 3(13):53-58; ISSN: 1313-4981 – **30 scores**

Group C: 349 scores

- Habilitation thesis in the form of scientific publications (not less than 10) in journals refereed and indexed in world-famous scientific information databases (Scopus and Web of Science). The habilitation thesis is represented by ten scientific publications in journals refereed and indexed in world-renowned scientific information databases (Scopus and Web of Science), of which: one publication with IF; five publications with SJR and four publications with ISBN (NCID).

Group D: 352.79 scores

- Published book based on the defended dissertation for attaining the educational and scientific degree of Doctor (Ph.D.) or for attaining the scientific degree of Doctor of Medical Sciences: Kamburova, M. Health of migrants and the Roma ethnic group. Publishing House of MU-Pleven, Pleven, 2022, pp. 158; ISBN: 978-954-756-307-0 - **40 scores**
- Publications and reports in scientific journals refereed and indexed in world-famous scientific information databases (Scopus and Web of Science) - 4 full-text publications - **80 scores**
- Publications and reports in non-refereed peer-reviewed journals or edited collective volumes - 17 full-text publications - **232.79 scores**

Group E: 215 scores

- Citations or reviews in scientific journals refereed and indexed in world-renowned scientific information databases or in monographs and collective volumes (Scopus and Web of Science) - 7 citations - **105 scores**
- Citations in monographs and peer-reviewed collective volumes - 9 citations - **90 scores**
- Citations or reviews in non-refereed peer-reviewed journals - 4 citations - **20 scores**

Group F: 212 scores

- Awarded scientific degree of Doctor of Medical Sciences: M. Kamburova. "Health of migrants and the Roma ethnic group in Bulgaria: medical and social aspects" – **40 scores**
- Guidance of the successfully defended doctoral student Elitsa Stoyanova Petkova: Diploma No. D0164/ 26/04/2024, MU-Pleven – **40 scores**
- Acquired two medical specialties: Social Medicine and Health Management and Health Economics – **80 scores**
- Management of an international scientific or educational project: Project BG-RRP-2.004-0003 "Research Higher School: Medical University - Pleven", financed by the European Union – Next Generation EU, through the National Plan for Recovery and Sustainability of the Republic of Bulgaria – **40 scores**
- Two university textbooks published: 1. Kamburova, M., S. Georgieva, D. Tsanova, Z. Radionova, P. Stefanova. Example Test Questions in Social Medicine and Health Management. PH of MU-Pleven, Pleven, 2023, pp. 41; ISBN: 978-954-756-316-2; 2. Kamburova, M., S. Georgieva, P. Stefanova, D. Tsanova, Z. Radionova. Social Medicine Practicum Study Guide for Medical Students. PH of MU-Pleven, Pleven, 2024, pp. 165; ISBN 978-954-756-344-5 – **12 scores**

The total number of scores for participation in the competition is 1,208.79, with 550 scores required by the Regulations of the University of Pleven.

2. Scientometric data for the scientific works presented for the competition:

Assoc. Prof. Dr. Mariela Kamburova meets all the specific criteria laid down in the Regulations for the Development of the Academic Staff in MU-Pleven:

- She is the lead author in 11 articles under the requirement of 8;
- She has a total IF of 91.060, individual IF of 32.122, SJR of 0.5425 under the requirement of $IF \geq 5$;
- She has submitted 101 citations under the requirement of a minimum number of 20;
- She is the scientific supervisor of three doctoral students, one of whom has defended her thesis;
- She has 2 acquired specialties in postgraduate training;
- She was the manager of 1 international scientific or educational project, a participant in 1 national scientific and 8 educational projects, a participant in 4 international scientific or educational projects, a participant and a manager in 5 scientific research projects of MU-Pleven;
- She has been teaching students and/or specialists in MU-Pleven for more than 25 years.

III. SCIENTIFIC RESEARCH CONTRIBUTIONS

The scientific works submitted by Assoc. Prof. Dr. Mariela Stefanova Kamburova, PhD, DSc, for participating in the competition have significant scientific research contributions, which are based on the results of studies published in full-text articles.

Her scientific output is mainly in the fields of Public Health, Prevention and Health Promotion, Health Policy and Health Systems and Education.

The habilitation thesis is in the form of ten scientific publications in refereed journals in the field of Public Health. A relevant and original applied contribution of the habilitation thesis is the work on the medico-social problems of the family, the need for family healthcare in the continuum of health is analyzed. The development of a standardized medical examination in primary medical practice, with the aim of obtaining a maximally detailed assessment of health status, represents a unique applied contribution. Cerebrovascular disease (CVD) was analyzed as the single most significant cause of disease burden worldwide and one of the three leading causes of "disability-adjusted life-years (DALYs) due to premature death or lived in disability

taking into account the severity of disability. An applied contribution of the habilitation thesis is the analysis of stillbirths and infant mortality in Bulgaria and the European Union (EU). The regional differences in the country and the EU on the two problems were studied. A contribution of theoretical importance is the analysis of the dynamics of the leading risk factors and causes of the global disease burden in Bulgaria and the comparison with the rest of the Balkan countries. The negative effects of the COVID-19 pandemic on public health in Bulgaria are the subject of analysis. A decrease in life expectancy in Europe during the 2020 COVID-19 pandemic has been found. Subject of research are the possibilities of actual implementation of the principles of health promotion in the workplace, as it has been established that health promotion policies are applied in limited cases, mainly applying the statutory activities. The analysis of the reverse effect of underfunding on the effectiveness of the health system in Bulgaria is of a theoretical and evidential nature.

The scientific works are related to the following thematic areas:

1. Medico-social problems of vulnerable population groups: Health and social problems of migrants were analyzed. It was found that the public is not aware of the social (78.8%) and health (86.2%) problems of migrants, but the health of migrants is perceived (81.5%) as worse than that of the Bulgarian population and threatening (88.8%) the public health in the country. The share of people (39.1%) who claim that the country's health system is not prepared to provide adequate health care for migrants was established.
2. Women's and children's health: The regional differences in the country and the EU on the problems of women's and children's health were studied. One of the factors related to an increase in the risk of giving birth to a stillborn child was examined, namely, the provision of medical assistance. The trends in stillbirths in the European region and its correlation with the socio-economic development of the countries and some other factors related to the health of mothers and children were analyzed. In the analysis of child mortality in the country, it was found that the level reached by the indicator in recent years is the lowest in the demographic development of the country, but it continues to be twice as high as in the countries of the European Union.
3. Health-demographic aspects of the population: The negative effects of the COVID-19 pandemic on public health in Bulgaria were analyzed; the rate of depopulation and aging of the population in Bulgaria and particularly, in Pleven region and the proportion of people aged 65 and over in Bulgaria (26.5%) were studied, placing the country in the category of one of the oldest nations in the world.
4. Healthcare, individual and family health: Cerebrovascular disease (CVD) was analyzed as the single most significant cause of disease burden in the world and one of the three leading causes of "disability-adjusted life-years (DALYs) due to premature death or lived in disability taking into account the severity of disability"; the design of a standardized medical examination in primary medical practice is presented, with the aim of obtaining the most detailed assessment of the health status; the proposed assessment of the health status allows comparability of health outcomes between different populations, both in general and in a certain aspect, and leads to increased trust in the health system and between doctor and patient and creates a sense of security, while the structured approach reduces the likelihood of error and omission; the implementation of family-centered care for the purpose of health promotion and disease prevention is supported by multiple facts, which is why an analysis presenting and discussing the benefits and limitations of implementing family-oriented interventions in family health promotion and disease prevention was implemented.
5. Global disease burden: It has been found that the causes of death in our country differ significantly from the leading causes in the world - the structure in our country corresponds to that in developed countries. The comparative analysis of GBD 2019 data

for the Balkan countries has shown that these countries share many common health problems, but it is also clear that there are significant health inequalities in the region.

6. Prevention and health promotion: The possibilities of actual implementation of the principles of health promotion in the workplace were investigated, and it has been found that health promotion policies, mainly statutory activities, are applied in limited cases; the benefits and limitations of the implementation of family-oriented interventions in the promotion of family health and disease prevention was presented and discussed, as well as the need for a comprehensive preventive program and the implementation of an obstetric model for the prevention of HPV-associated diseases, the role of the midwife at all levels and the comprehensive prevention of HPV-associated diseases; statistical data and literary sources were analyzed and emphasis was placed on the specific risks and needs of certain categories of persons in the performance of professional work, risk groups requiring adaptation of health promotion activities at the workplace to their specific needs.
7. Health policy and health systems: It was confirmed that the country has one of the most negative indicators of public health assessment in the EU (standardized mortality, MLE, etc.), at the same time the share of GDP allocated to health care and activities as prevention is the lowest, there is a continuous increase in the number of medical facilities for hospital care and the share of hospitalized persons; at the same time the indicators for the usability of hospital care are lower than those in the European Union, for Pleven region is the highest in the country's provision of medical facilities and personnel in primary health care; Bulgaria is lagging in reaching the Sustainable Development Goals, as the main reason for this was found to be the wide spread of behavioral risk factors and the associated high morbidity and mortality from chronic non-infectious diseases.
8. Education: A training program on Health of Migrants and Minorities is presented for the students in the Department of Public Health of MU-Pleven, the application of which meets the call and recommendations expressed in the Opinion of the European Public Health Association (EUPHA) regarding the health of migrants and ethnic minorities; a low level of awareness (43.6%) of first-year students at Medical University-Pleven was found regarding the risk factors of HPV infection and the development of related diseases.

IV. EDUCATIONAL AND TEACHING ACTIVITY

According to the provided official report on study load (certificate No. 1121/24/07/2024), over the past three years, Assoc. Prof. Dr. Mariela Kamburova, PhD,DSc., has realized 4,612.5 equivalent hours of total study load with students from various specialties.

She participated in the development of over 20 study programs, new and updated existing methodical developments of lectures and practical exercises in the taught disciplines, development of teaching materials and practical classes. She is a member of state examination committees in Hygiene, Infectious Diseases and Epidemiology and Social Medicine, for Bulgarian- and English-speaking students majoring in Medicine, Global Trends of Public Health for students majoring in Public Health and Health Management, Social Medicine for students majoring in Healthcare Management, Social Medicine and Health Promotion and Health Legislation for students majoring in Nursing, Midwifery, Social Activities in Healthcare. She has developed two courses for postgraduate and continuing education. She is a member of state examination commissions for the specialties of Social Medicine and Health Management for doctors and Public Health for nurses, midwives, etc. She is the scientific supervisor of three specializing doctors, two of them in Public Health and one in Primary Healthcare. Two of them have acquired a specialty.

V. CONCLUSION

The enclosed evidentiary materials for participation in the competition for attaining the academic position of Professor convincingly outline the rich experience of Assoc. Prof. Dr. Mariela Stefanova Kamburova as an established, dedicated, competent and internationally recognizable scientist and teacher. The highly qualified expert work of Assoc. Prof. Dr. Kamburova, the result of many years of improvement and research activity in the field of Public Health, creates optimal conditions for the upward development of scientific and teaching activities in the department. Assoc. Prof. Dr. Kamburova's management functions as Deputy Dean, Head of Department and Project Manager contribute to the establishment of the Department of Social Medicine and Health Management, the Faculty of Public Health and the MU-Pleven as a center of innovation and research activity.

After analyzing the precisely documented evidence, I confidently state that the candidate's professional, research and teaching profile fully meets the requirements laid down in the ADASRB, the Regulations for the Implementation of the ADASRB and the RDAS in MU-Pleven.

Based on the facts presented above, as well as my personal impressions from our long-term joint work, I am happy to give a positive evaluation to the candidate and suggest to the respected members of the Scientific Jury to vote positively for the awarding of the academic position of Professor to Assoc. Prof. Dr. Mariela Kamburova, D.M.Sc.

Pleven
October 14, 2024

Reviewer: .....
Assoc. Prof. Dr. Dima Tsanova, PhD.

I, the undersigned Anastasiya Papaziyan hereby certify the truth of the translation made by me from Bulgarian language to English language of the enclosed document: Review. The translation consists of 8 (eight) pages.

Translator

